

Akí máme (vlastne musíme) byť

(ak sme naozaj kresťanmi)

Žijeme v dobe, ktorá nám údajne rýchlo dáva recepty na všetko, na čo si len zmyslíme (od prípravy pokrmov z polotovarov až po rýchlokurzy „ako zbohatnúť“). Spoločnosť, ktorá „vybavuje“ záležitosti stlačením tlačidla, naučila nás hľadať rýchle riešenia.

Keď máme na mysli duchovnú vyspelosť, aj v tomto prípade mnohí kresťania trpia podobným myšlienkovým stereotypom. „Naplníte sa Duchom!“ vravia niektorí – a v tom spočíva tajomstvo víťazného kresťanského života. „Musíte sa vzdať vlastného ja a ukrižovať ho,“ vyhlasujú iní – a potom sa zrazu povzniesiete na vyššiu duchovnú úroveň. V poslednom čase sme nabádaní k tomu, „aby sme v sebe objavili duchovné dary“ a začali v Kristovej cirkvi pôsobiť v súlade s Božou vôľou. Tieto myšlienky sa, samozrejme, spájajú s čítaním Biblie a s modlitbou.

Vyššie uvedené výroky treba starostlivo zvážiť. Samy osebe predstavujú len nejasné zovšeobecnenia, ktoré mladých i starších kresťanov často mýlia. Keď sa zamyslím nad svojim doterajším kresťanským životom, spomínam si, že som väčšinu týchto receptov vyskúšal; a výsledkami som však bol značne sklamaný.

Uvedomil som si, že ak sa niekto chce stať „Božím služobníkom“, nemôže ísť skratkou. Každý sa na svoju kresťanskú púť vydáva s inou minulosťou a vlastnými skúsenosťami, a od toho závisí, ako bude vo svojom kresťanskom živote napredovať. Jedno je však isté: *ak sa niekto chce stať Božím človekom, vyžaduje si to, bez ohľadu na jeho duchovné a duševné dedičstvo, veľa času a značné úsilie.*

Ako zistíme, že ide o Božieho služobníka?

Čo znamená byť Božím služobníkom? Ako zistíme, že máme do činenia s duchovne vyspelým človekom?

Takéto a podobné otázky nie sú nové. Ľudia si ich kládli aj v novozákonnej dobe. Keď Timotej zostal v Efeze, aby pomáhal tamojšiemu kresťanom v ich ďalšom raste, stretával sa s mužmi, ktorí chceli byť v cirkvi učiteľmi a duchovnými vodcami. Pavel ich za to pochválil: „Kto sa usiluje byť biskupom, túži po dobrom diele“ (1Tim 3,1). „Ale sa uisti,“ dodáva nepriamo, „či sa ten muž vyznačuje *istými* vlastnosťami.“

Aj Títus mal tento problém. Pavol ho nechal na Kréte predovšetkým preto, aby „po mestách ustanovil starších“ (Tít 1,5). A Pavel opäť akoby chcel povedať: „Ale sa uisti, či sa každý z nich vyznačuje *istými* vlastnosťami.“

Obe state z Pavlových listov, Timoteovi a Títovi, vytvárajú užitočný profil, podľa ktorého možno preveriť kresťanskú vyspelosť (1Tim 3,1-7; Tít 1,5-10). Nasleduje zoznam duchovných vlastností, ktoré boli skombinované podľa oboch listov:

1. Bezúhonný/-á
2. Verný/-á manžel/manželka
3. Triezvy/-a
4. Rozvážny/-a
5. Čestný/-á
6. Pohostinný/-á
7. Schopný učiteľ/-ka
8. Nealkoholik/-čka
9. Ústupčivý/-á

10. Vľúdny/-a
11. Pokojný/-á
13. Znášanlivý/-á
14. Mierny/-a
15. Dobrosrdečný/-á
16. Hlava domácnosti
17. Žije príkladným životom
18. Dobrý/-á
19. Spravodlivý/-á
20. Nábožný/-á
21. Osvedčený kresťan/kresťanka

Pavel tu vyznačuje akési hranice charakterových rysov, príznačných pre Božieho služobníka. Podľa nich vidíme, že ide o osobu, premena ktorej bola výsledkom dlhodobého duchovného rastu a vývoja. Osobu, ktorá sa naučila odzrkadľovať Ježiša Krista vo všetkých aspektoch svojho života.

Z toho, samozrejme, vyplýva, že tento človek „odložil starého človeka“ a „obliekol si nového“. Vzdal sa bývalých postojov a správania, ktoré ho púťali k predchádzajúcemu, pohanskému spôsobu života, a osvojil si postoje a správania, ktoré sú Kristovým obrazom. Zároveň je zjavné, že ide o výsledok procesu, v rámci ktorého sa čoraz viac pripodobňoval Kristovi.

Všimnite si, že v zozname niet zmienky o duchovných daroch.

Pavel nepovedal: „Hľadajte mužov, ktorí majú nadanie učiť, spravovať cirkev, pomáhať alebo napomínať.“ Schopnosti a nadanie spomína len zriedkakedy. Devätnásť z dvadsiatich uvedených vlastností súvisí s dobrou povest'ou, etikou, morálkou, charakterom, zvykmi, duchovnou a duševnou vyspelosťou; zvyšok sa dotýka jeho schopnosti viesť vlastnú rodinu.

V názore na duchovné dary vládne poľutovaniahodný zmäťok. Niektorí nadobudli presvedčenie, že prv, ako začnú slúžiť Pánu Ježišovi Kristovi, musia v sebe odhaliť duchovné dary. Biblia však učí, že najprv sa máme *stať Božími služobníkmi*. Treba začať tam, kde začal Pavel. Ak niekto túži po duchovnom vodcovstve v cirkvi, túži po „dobrom diele“. Ale musíme sa uistiť o tom, či sme si osvojili vlastnosti, uvedené v 1Tim 3 a Tít 1.

Pri obsadzovaní rôznych vedúcich miest v cirkvi (či už spomedzi „duchovných“ alebo „laikov“) by bolo treba prihliadať na to, či konkrétne osoby si za svoj životný cieľ vytýčili osvojenie vlastností, ktorými sa, podľa apoštola Pavla, majú vyznačovať predstavitelia cirkvi. Na základe vzdelanostných kritérií možno pomerne ľahko zistiť, či je niekto spôsobilý na duchovnú službu, alebo nie: Dokáže vysvetliť text? Vie si pripraviť dobrú kázeň? Dobré káže alebo učí?

To všetko sú síce skvelé ciele, ale nie základné predpoklady. Radšej by som spolupracoval s človekom, ktorý je duchovne a duševne vyspelý, ako s niekým, kto síce disponuje schopnosťami, predpísaným vzdelaním, ale pritom je zameraný telesne. Muž s vlastnosťami, ktoré apoštol Pavel vymenoval, sa rýchlo doučí to, čo ešte neovláda, a využije to na Božiu slávu. Avšak nadmieru talentovaný a vysoko vzdelaný človek, ak je telesne zameraný, často zvedie ľudí zo správnej cesty.

V žiadnom prípade tým nechcem znižovať význam vzdelania. Všetci sa potrebujeme vzdelávať, kým sa len dá. Ak si však neosvojíme základné vlastnosti, ktoré sa od du-

chovných vodcov vyžadujú, tak nie sme, napriek nášmu vzdelaniu, pripravení slúžiť Ježišovi Kristovi.

Táto skutočnosť je veľmi dôležitá z pohľadu cirkevných zborov, ktoré hľadajú vodcu. Jeho osoba sa zvykne posudzovať skôr podľa toho, či dokáže dobre kázať (niekedy dokonca podľa toho aký má hlas), a nie podľa toho, o akého človeka ide; neraz to má tragické dôsledky.

Prečo práve tieto vlastnosti?

Charakterové rysy, uvedené v 1. liste Timoteovi a Liste Títovi, treba akceptovať z viacerých dôvodov.

1. Pre dnešných cirkevných predstaviteľov majú zrejme všeobecnú platnosť. Vzťahujú sa na ľudí, ktorí by mali v zbere (či rôznych iných cirkevných grémiách) zastávať stály úrad alebo zodpovednú funkciu.

2. Ide však o vlastnosti, o ktoré by sa mal usilovať každý kresťan. Pavel v spomínaných listoch uvádza, že ak „niekto“ túži zastávať funkciu staršieho, túži po dobrom diele. „Ale, uisti sa“, pokračuje Pavel, „či tento človek spĺňa isté kritériá.“ Inými slovami, osvojiť si tieto vlastnosti malo by byť cieľom *každého* kresťana. Niektorí také vlastnosti majú a zastávajú funkcie starších (presbyterov) alebo biskupa (či iné posty v cirkvi).¹ Iní sa tiež vyznačujú podobnými vlastnosťami, ale necítia sa byť k takej službe povolani; alebo im na duchovnú činnosť neostáva čas. Ale tak či tak sa každý kresťan má snažiť osvojiť si uvedené vlastnosti.

3. Pavlom vymenované vlastnosti vytvárajú spolu ucelený profil osobnosti. To bolo zrejme aj Pavlovým úmyslom, keď zostavoval tento „zoznam“. Nachádzame v ňom znaky Božieho služobníka! V uvedených statiach Pavel sústreďuje mnohé znaky duchovnej vyspelosti. A ako vidíme na iných miestach Biblie, väčšina týchto povahových črt sa dotýka *každého* kresťana, nás všetkých.

Zhrnutie

Boží služobník sa teda „neobjaví z ničoho nič“. Ak sa chceme pripodobniť Ježišovi Kristovi, vyžaduje si to istý čas – je to proces, ktorý sa zavŕši až vtedy, keď budeme s Ním. Existuje však určitá poznateľná úroveň duchovnej vyspelosti, podľa ktorej môže svoj život zhodnotiť jednotlivec, ale aj tí, ktorí sa s ním stýkajú. Inak by Pavel Timoteovi ani Títovi neprizvukoval, aby vybrali mužov s určitými konkrétnymi vlastnosťami.

Pýtate sa: „Kde mám začať?“ Odpoveď znie: **zamyslite sa nad každou z uvedených vlastností, snažte sa pochopiť, aký má význam, a potom sa rozhodnite osvojiť si ju. Každý deň a každú chvíľu sa usilujte byť človekom uvedených vlastností – ozajstným kresťanom.**

Vybraná a upravená kapitola z knihy Gene A. Getza „Obraz muža“, ktorú v r. 1993 vydal: Univerzita Mateja Bela, PEDAGOGICKÁ FAKULTA, Katedra evanjelíkálnej teológie a misie, B. Bystrica.

MBB

(Pokračovanie na nasledujúcej strane)

¹ Gr. výraz *episkopos* (prekladaný do slov. ako *dozorca* alebo *biskup*), mal v prvotnej cirkvi iný význam (obsah i „náplň práce“), než majú tieto slovenské výrazy u nás v súčasnosti.

Akí nemusíme (a ani by sme nemali) byť (a to aj keď sme kresťania)

Zhodou okolností práve v tých dňoch, keď som pracoval na článku „*Akí máme, vlastne akí aj musíme byť (ak sme naozaj kresťanmi)*“ dostal som dva e-maily, ktoré boli reakciou na dokumenty, ktoré som poslal niekoľkým svojim priateľom (medzi nimi aj autorom spomínaných mailov). Reakcia na dokumenty prišla mne, aj keď som nebol ich autorom (ja som ich iba jednoducho „preposlal“). Obsahom zmienených mailov bola v podstate kritika – čiastočne na obsah dokumentov, ale viac na moju adresu, pretože som, ako kresťan, takého dokumenty vôbec sprostredkoval – „preposlal“.

Prvý z tých „spochybných“ dokumentov bol textový: obsahoval kritiku na súčasné pomery u nás, pričom porovnával niektoré konkrétne skutočnosti (v oblasti ekonomiky, politiky, ale aj etiky) s pomermi pred niekoľkými desiatkami rokov. Dnešok, pravdaže, v tomto porovnaní dopadol dosť žalostne. Keďže išlo o konštatovanie nepopierateľných faktov, ony „protestné maily“ na moju adresu neobsahovali konkrétne, vecné námietky – až na jednu či dve nepodstatné maličkosti: keď sa napr. autorovi zdalo líčenie minulosti príliš „ružové“ (čo ostatne uznávam aj ja); skôr išlo o to, či sa kresťan takýmto niečím vôbec má zaoberať: sú tu predsa iné veci, ktoré by mali byť v popredí jeho záujmu... A potom: veď aj keď je tu nespravodlivosť a zlo najrôznejšej podoby (skrátka znamenia konca), je pred nami predsa skvelá budúcnosť – je tu naša nádej, že Božie kráľovstvo urobí tomuto všetkému čoskoro definitívny koniec.

Druhý dokument bol obrazový (PPS): obsahoval pozoruhodné starobylé stavby; pozoruhodné nielen svojou veľkosťou a architektonickým stvárnením, ale aj výtvarnou výzdobou. Pravda, išlo o sakrálné stavby – pohanské, konkrétne indické pagódy. A tak prvá výčitka môjho kritika sa týkala tejto skutočnosti: A to si si nevšimol? Prečo ty, kresťan, šíriš takéto niečo? Či nevieš, čo sa za tým skrýva? A či nepoznáš pomery v Indii? Nevieš o tej biede, chudobe, o tých úbožiakoch, ktorých zbierala po uliciach a ošetrovala matka Tereza...? A druhá, azda ešte vážnejšia výčitka: Ako to, že obdivuješ diela ľudských rúk? Veď obdiv patrí iba nášmu Pánovi, nie človekovi...

A tak uvažujem: Urobil som naozaj chybu „preposlaním“ tých dvoch „príloh mailov“? V mysli sa mi vybavujú tie prívlastky kresťana, o ktorých som práve v týchto dňoch písal (na základe Pavlových „inštrukcií“ Timoteovi a Títovi)... A samozrejme aj iné časti Písma, ktoré majú ešte vyššiu dignitu (božskú autoritu): predovšetkým priame príkazy nášho nebeského Otca, ako sú zaznamenané v Dekalógu alebo na iných miestach; a pravdaže, aj príkazy a napomenutia Jeho Syna, nášho Spasiteľa (či už tie z jeho kázne na vrchu, alebo prednesené zástupom, či iba akoby úchytkom pripomenuté učeníkom). Skúmam tiež, ako sa správali v podobných situáciách „Boží muži“, napr. proroci a apoštoli.

A vychádza mi, že kritika zlých (nespravodlivých a bezbožných) spoločenských pomerov nie je ničím „nebiblickým“: napr. mnohí proroci boli až veľmi kritickí (a často preto aj prenasledovaní). Ba i sám Ježiš sa často kriticky vyjadroval o tom, čo videl okolo seba, a tiež na adresu tých, ktorí v jeho dobe určovali spôsoby spoločenského a náboženského života.

Prečo by sme teda mali mlčať my? Najmä ak vidíme okolo seba takú nesmiernu bezbožnosť, nespravodlivosť – porušovanie Božích pravidiel i ľudských práv. Kritika konania ľudí (spoločenských pomerov) predsa nie je nijakým spochybňovaním, ignorovaním alebo zanedbávaním toho, čo od nás vyžaduje náš nebeský Otec. Naopak! Práve preto môžeme tieto pomery kritizovať, že ich hodnotíme podľa „Božieho štandardu“. Tí, ktorí sa vzdialili

Bohu, alebo Ho nikdy nepoznali, možno ani nevedia (nerozpoznajú), že tu niečo nie je v poriadku, pre nich možno táto dnešná nemorálna a nespravodlivá doba sa zdá byť „normálnou“. Je síce pravda, že asi veľa nezmôžeme, že pomery nezmeníme (ale čo, keby aspoň trochu...). Ale prečo by sme mali mlčať? Veď mlčanie sa často pokladá za súhlas!!!

A čo tie výnimočné ľudské „výtvory“ – súčasné i minulé? Zaslúžia si obdiv?

Prečo nie! A nemám teraz na mysli iba stavby, či výtvarné umelecké diela, ale napr. aj výtvory ducha: slovesné a hudobné umenie, dokonca artistické (a športové) výkony; a tiež vedecké a technické objavy (rovnako napr. obdivujem génia Vinciho, ako úžasné možnosti dneška v oblasti elektroniky alebo v iných vedeckých a technických oblastiach). A navyše obdiv umeleckého diela (NB starého „celé veky“) predsa nemožno nijako dávať do súvislosti so súčasnými sociálnymi, politickými, náboženskými alebo inými pomermi (či dokonca z toho vyvodzovať nejakú „sympatiu“ s nimi).

Veľmi obdivujem úžasné dielo nášho Stvoriteľa,¹ napr. nesmiernu dokonalosť, krásu a účelnosť vo svete fauny i flóry, úžasné schopnosti a krásu mnohých zvierat a rastlín. A obdivujem, pravdže, aj človeka..., a to z dvoch príčin (resp. z dvojakeho hľadiska): ako úžasný „výtvor“ (dielo Stvoriteľa)² i ako úžasného „tvorca“ (nástroj Stvoriteľa).

„Človek – tvor („výtvor“): možno sa niekomu môže zdať, že človek nie je až taký dokonalý, ako napr. niektoré zvieratá: nedokáže sa vzniesť do výšky ako albatros, plávať ako delfín, vidieť ako orol, bežať ako gepard, nie je silný ako slon...

Ale... sme obdarení tvorivosťou, zvedavosťou, predstavivosťou a vynaliezavosťou. Vďaka týmto vlastnostiam dokážeme vynájsť a zostrojiť stroje, ktoré nám umožňujú robiť takmer všetko, na čo len pomyslíme. Vieme lietať, často aj vyššou rýchlosťou, ako sa šíri zvuk. Môžeme sa plaviť šírými oceánmi, tak po hladine, ako aj pod ňou. Môžeme zdvíhať a prepravovať nesmierne ťažké veci... Môžeme nahliadnuť do vesmíru, do vzdialenosti približne 14 miliárd svetelných rokov, či nazrieť do živej bunky. Dokážeme objaviť účinné lieky, vymyslieť terapie a navrhnúť technológie na diagnostikovanie a liečbu chorôb.

Ale zdraví, vytrénovaní ľudia sú schopní dosiahnuť výnimočné výkony aj bez pomoci „barličiek“ (strojov, mechanizmov, vynálezov). Napríklad športovci a umeníci predvádzajú úchvatné výkony s takou svižnosťou, obratnosťou, kreativitou a ladnosťou, že to publiku vyráža dych.

Stovky biologických systémov a subsystémov na úrovni makro- i mikroskopickej (celulárnej, subcelulárnej) pracujúcich na princípoch mechaniky, hydromechaniky, akustiky, optiky biofyziky, biochémie, bioelektriny,... – systémov nesmierne zložitých a navzájom úžasne „sofistikovane“ pospájaných, koordinovaných, riadených – neustále (vo dne v noci) pracuje (väčšinou bez toho, aby sme si to vôbec uvedomovali), aby zaistili náš metabolizmus (premenu látok, energie), pohyb, komunikáciu s okolím, reprodukciu... – skrátka život.

Ale toto všetko sa deje aj v iných živých organizmoch – v tom sme si podobní. A túto podobnosť niektorí nevedomci vyhlasujú za „dôkaz“, že sme vraj iba „vyvinutejšími“ zvieratami. Uniká im totiž podstatná odlišnosť – ľudská vlastnosť, ktorá je v Písme tak stručne, ale priliehavo označená „Božím obrazom“: *Boh stvoril človeka „na svoj obraz“ (M 1,27)*³

¹ Svedčia o tom mnohé články i kapitoly kníh, ktoré som napísal a vydal.

² A so žalmistom ďakujem: „*Ďakujem Ti, že si ma úžasne divne utvoril...*“ (Ž 139,14)

³ Pravdže sa tým nemyslí teľsná podobnosť, veď Boh je Duch; myslí sa tým to, že Boh dal človeku rozum, múdrosť, kreativitu, a navyše mu dal možnosť poznávať – svet, samého seba, ale aj Jeho, svojho Stvoriteľa. Človek nie je iba „dokonalé zviera – výsledok evolúcie“. Svedčia o tom okrem iného aj jeho diela, i to, že ovláda (podmaňuje si) prírodu (čo nie je nič zlého, ak pritom neporušuje Božie zákony – je to dokonca jeho úloha, daná mu Bohom; pozri napr. 1M 1,28).

Kdesi som čítal prirovnanie (a súhlasim s ním), že medzi človekom a šimpanzom (údajne najbližším „príbuzným“ človeka) je taký kvalitatívny rozdiel ako medzi šimpanzom a dážd'ovkou.

„**Človek – tvorca**“. Práve kreativita je vlastnosťou človeka (i keď nie jedinou), ktorá vyčleňuje človeka spomedzi ostatných živých organizmov, a súčasne ho robí v istom zmysle „podobným Bohu“. Preto obdivovaním „ľudských diel (výtvorov)“ vlastne obdivujeme Boha, ktorý obdaril človeka schopnosťami, pomocou ktorých tie diela vytvoril.

Zmenil som sa, že kreativita je nie jedinou vlastnosťou človeka, ktorá ho akoby „vyčleňovala z ríše zvierat“, ktorá robí z neho „Boží obraz“. Áno, je tu ešte niečo, niečo oveľa dôležitejšie ako kreativita... Je to *schopnosť poznať Boha a nadviazať spojenie s Ním*. Ale je to tak ako so všetkými ľudskými vlastnosťami: nie každý ich má v rovnakej miere, a sú ľudia, ktorým niektoré ľudské vlastnosti chýbajú vôbec. A tak ani *najvyššiu úroveň života – duchovnú* nedosiahne každý človek.¹

Teda človek si zaslúži obdiv – ako úžasné dielo Boha. A tiež obdivovanie výnimočných diel ľudí, ktorí sú obdarení Bohom zvláštnymi schopnosťami, talentom, múdrosťou... nie je ničím zlým² – pretože obdivovaním diela obdivujeme nielen „nástroj“, ktorý to dielo vytvoril (t.j. človeka), ale aj (a najmä) Toho kto zostrojil a vytvoril ten „nástroj“ – kto vytvoril (stvoril) človeka (umelca, vedca, remeselníka...).

Pravdaže, ľudia sú už raz takí, často prechádzajú od obdivovania k uctievaniu:³ niekedy uctievať sochy, obrazy alebo iných ľudí – svoje „idoly“ (hercov, spevákov, politikov, svätcov...). To je modloslužba. O tom niet pochýb. Boh vo svojom prikázaní zdôrazňuje: „...*nebudeš sa im (výtvorom ľudských rúk) klaňať ani im slúžiť*...“ (2M 20,5) – t.j. nebudeš ich uctievať. A tento príkaz nášho nebeského Otca naozaj mnohí porušujú, a tak znevažujú Boha – lebo skutočne iba Jemu, a nikomu inému, patrí božská česť a úcta.

Starý spor medzi ikonodúlmi a ikonoklastmi (uctievačmi obrazov a obrazoborcami) bol v istom historickom období veľmi ostrý, a trvá v podstate doposiaľ. A nemusel by – keby ľudia rozumeli Božiemu slovu a rešpektovali ho: veď nie obrazy (či iné umelecké diela) sú hriešne (pravdaže, ak len nejde o nejaké zvrhlé „umenie“, zvädzajúce k hriechu, ako je napr. pornografia a pod.), ale *hriešne je uctievanie týchto diel* (rovnako ako akéhokoľvek diela ľudského i Božieho, t.j. stvorenia) – pretože je to znevažovanie Stvoriteľa.

A tak **môžeme byť kritickí** k nespravodlivým pomerom i nespravodlivým ľuďom – no svoju kritiku nesmieme zmeniť na nenávisť, alebo zneužiť na to, aby sme niekomu vedome škodili. **A tiež sa môžeme bez obáv tešiť z umeleckých diel**, môžeme ich obdivovať, no svoj obdiv nesmieme zmeniť na uctievanie, a nesmieme zabudnúť, že aj tí ľudskí tvorcovia sú vlastne „diela“, stvorenia: sú dielami, stvorením toho najväčšieho a najúžasnejšieho Tvorcu – nášho božského Stvoriteľa. A Toho treba nielen obdivovať, ale aj uctievať.

Kresťania, buďme zbožní, poslušní Božích prikázaní, nebuďme modloslužobníkmi, ale ani pokrytcami!

MBB

(Prečítajte si aj nasledujúcu stranu!)

¹ Podrobne o jednotlivých úrovniach života (vegetatívnej, animálnej a pneumatickej čiže spirituálnej) píšem vo svojich knihách. Tu iba pripomeniem, že prvé dve sú „obligátne“, zatiaľ čo tretia je „fakultatívna“ (to znamená, že nie je „vrodená“, ale má ju iba ten, komu ju Boh osobitne daruje).

² Raz učenci, keď boli s Ježišom v Jeruzaleme, obdivovali stavbu chrámu (kamene, ozdoby). Ježiš ich nezahriakol, že nemajú obdivovať dielo človeka, iba ich upozornil, že z tejto nádhernej stavby nezostane kameň na kameni: krásne dielo človeka, aj keď je hodné obdivu, má predsa len istý „hendikep“ – je dočasné, skôr-neskôr zanikne.

³ Mohli by sme to vyjadriť frázou „obrazy svätých sa často stávajú svätými obrazmi (t.j. posvätnými, uctievanými predmetmi)“. Stáva sa to príliš často, a tak možno aj môj priateľ, ktorý mi vyčítal to „preposlanie“ obrázkov pozoruhodných starovekých stavieb, má s týmto nedobré skúsenosti, a preto tá jeho reakcia.

Upozornenie:

z webovej stránky

www.knihy-benjan.sk

z ktorej pochádza tento článok, si môžete bezplatne stiahnuť hociktorý z **viac než 150 dokumentov** (článkov v PDF alebo prezentácií v PPS formáte).

Okrem toho tam nájdete **ponuku kníh** so zaujímavou **náučnou tematikou:**

kultúra a umenie (napr. trendy vývoja kultúry Západu, európske maliarstvo od renesancie po modernu, L. N. Tolstoj ako ho možno nepoznáte...)

prírodné vedy (hlavne biológia: napr. život z rôznych pohľadov, niečo z antropológie, o problémoch evolučnej teórie s inteligentným designom a inými novými vedeckými faktami atď.)

zdravie (napr. o problémoch a chybách lekárov i pacientov pri liečení chorôb a o tom ako im čeliť, o starnutí a starobe)

filozofia a teológia (napr. teoretické i veľmi praktické otázky súvisiace s vierou, o pôvode dogiem a problémoch s nimi, ale i o závažných problémoch a sporoch teológov)

Tieto knihy s dostupnou cenou (a navyše s možnosťou zliav) nenájdete v bežných, ale iba v niektorých špičkových kníhkupectvách alebo priamo u nakladateľa, t.j. na vyššie uvedenom URL („webovej adrese“)